

Yem ithal, hayvan ithal çalışan ithal

Hayvancılık sektöründe Türkiye'nin üretime değil, ithalata dayalı bir modeli benimsediği bu durumun sürdürülemez olduğu vurgulandı.

Hülya K. ORUÇOĞLU

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO), 'Hayvancılık

Sektörüne Bakış' raporunu açıkladı. Raporda, Türkiye'de hayvancılık sektörünün yem, hayvan ve iş gücünde ithalata bağımlı hale geldiği yeniden gözler önüne serildi. Yem hammaddelerinde yüzde 50'ye varan ithalat oranının, sektörü dövize bağlı kırılgan bir yapıya sürüklediği belirtildi. **İSO** Başkanı **Erdal Bahçivan**, "Son 13 yılda canlı hayvan ve et ithalatı için 10.6 milyar dolar döviz harcanmışken, aynı dönemde sektörümüze verilen destekle-

rin karşılığı sadece 8.88 milyar dolar oldu. Bu tablo, üretim yerine ithalata dayalı bir modelin sürdürülebilir olmadığını ortaya koyuyor" dedi.

YEM AÇIĞI YÜZDE 25

Bahçivan, kaba yem açığının yüzde 25 olduğunu belirtti. Ayrıca Türkiye'de kırmızı et tüketimi içerisinde büyükbaş hayvan etinin payının yüzde 39 iken bu oranın gelişmiş ülkelerde yüzde 25'lik seviyelerde kaldığını anlatan Bahçivan, "Küçükbaş et tüketimini artırmak artık zorunluluk" dedi.

Hayvancılık raporunda 'AİLE' VURGUSU

EKONOMİ SERVİSİ

İstanbul Sanayi Odası (İSO), hayvancılık sektörüne yönelik sorunları ve çözüm önerilerini ortaya koyan "Hayvancılık Sektörüne Bakış; Hayvancılıkta Yaşanan Sorunlar ve Çözüme Dair Yeni Yaklaşımlar Raporu"nu açıkladı. Özellikle küçük aile işletmelerinin giderek hayvancılıktan çekilmesinin önemli bir sorun olduğu belirtilen raporda, Doğu Anadolu'da hayvan varlığının azalmasının ciddiyetine dikkat çekildi.

Rapor; 30 ilde saha analizleri, yetiştirici ve besici görüşmeleri, sektör temsilcileri ile istişareler ve dünya hayvancılık sektörü dinamiklerinin taranması sonucu oluşturuldu. İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçıvan**, 'Organize Aile İşletmeciliği Hayvancılık Modeli'nin hayata geçirilmesi gerektiğini vurguladı. Bahçıvan, "Hayvancılığın geleceği, küçük ölçekli ama örgütlü, yerel ama verimli, geleneksel ama teknolojik altyapıya entegre

bir modelle mümkün olabilir. Sürdürülebilir, veri odaklı, iklim dostu ve ölçek ekonomisine dayalı bir üretim yapısı kurmak zorundayız" dedi.

'Meralar etkin kullanılmıyor'

Bahçıvan, son 13 yılda canlı hayvan ve et ithalatı için 10.6 milyar dolar döviz harcadığını belirtirken, ithalata dayalı bir modelin sürdürülebilir olmadığını dile getirdi. Bahçıvan, "Diğer taraftan kaba yem açığımız yüzde 25 düzeyinde. Meralarımız, mülkiyet sorunları ve düşük verimlilik nedeniyle etkin şekilde kullanılamamakta. Hayvanlar ile meralar arasındaki irtibat kopmuş bulunuyor. Bu nedenle meralardaki mülkiyet sorunları çözülerek etkin bir şekilde kullanılmalarının önü mutlaka açılmalıdır" diye konuştu.

İSO BAŞKANI ERDAL BAHÇIVAN:

Hayvancılığı savunma gibi görmeliyiz

ONDER
CELİK

İstanbul Sanayi Odası (İSO), hayvancılık sektörüne yönelik problemleri ve çözüm tekliflerini ortaya koyan 'Hayvancılık Sektörüne Bakış; Hayvancılıkta Yaşanan Sorunlar ve Çözümüne Dair Yeni Yaklaşımlar Raporu'nu açıkladı. Hayvancılık konusunda alınacak stratejik

kararlara katkı sunmak amacıyla yaklaşık 30 şehirde saha analizleri, yetiştirici ve besici görüşmeleri, sektör temsilcileri ile istişareler ve dünya hayvancılık sektörü dinamiklerinin taranması sonucu oluşturulan raporun tanıtım toplantısında konuşan **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye'nin küresel eğilimi doğru okuyarak tarım ile hayvancılığı savunma **sanayi** gibi kritik bir öncelik olarak görmesinin elzem olduğunu dikkat çekti. Bahçivan "Artık kaynaklarını koruyamayan, dışa bağımlı yapıdan çıkamayan ülkelerin geleceğinin tehdit altında olacağı kabul etmemiz gereken bir gerçek. Sürdürülebilir gelecek ve devletlerin stratejik bağımsızlığı açısından tarım ve hayvancılığın çok boyutlu bir politika alanı olarak tanımlanması kaçınılmaz. Tarım, hayvancılık ve **sanayi** arasında daha fazla entegrasyon sağlamak, milletimizin refahını artırmak açısından önemli. Sürdürülebilir, veri odaklı, iklim dostu ve ölçek ekonomisine dayalı bir üretim yapısı kurmak zorundayız. Sürdürülebilir bir hayvancılık politikası için de öncelikle; Türkiye'nin, artık tarımla ilgili, hayvan varlığından ekilen araziye ve çıkan ürüne kadar tüm noktalarında çok daha güven veren bir veri setine ihtiyacı vardır" dedi.

13 YILDA 10,6 MİLYAR \$ HARCANDI

"Son 13 yılda canlı hayvan ve et ithalatı için 10,6 milyar dolar döviz harcanmışken, aynı dönemde sektörümüze verilen desteklerin karşılığı sadece 8,88 milyar dolar oldu" diyen Bahçivan, şöyle devam etti: Bu tablo, üretim yerine ithalata dayalı bir modelin sürdürülebilir olmadığını açıkça ortaya koyuyor. Diğer taraftan kaba yem açığımız yüzde 25 düzeyinde. Meralarımız, mülkiyet sorunları ve düşük verimlilik sebebiyle etkin şekilde kullanılamamakta. Hayvanlar ile meralar arasındaki irtibat kopmuş bulunuyor. Bu sebeple meralardaki mülkiyet problemleri çözülerek etkin bir şekilde kullanılmalarının önü mutlaka

açılmalıdır. Ne yazık ki özellikle Doğu Anadolu gibi yüksek çayır-meraya sahip bölgelerde hayvan varlığı azalmakta, aile işletmeleri kapanmakta, kırsal yapılar çözülmektedir. Organize Aile İşletmeciliği Hayvancılık Modeli hayata geçirilmelidir.

Erdal
Bahçivan

Son 13 yılda canlı hayvan ve et ithalatı için 10,6 milyar dolar harcanırken, sektöre verilen desteklerin 8,88 milyar dolar olduğunu anlatan **İSO** Başkanı Bahçivan, Türkiye'nin tarım ile hayvancılığı savunma **sanayi** gibi kritik bir öncelik olarak görmesinin elzem olduğuna dikkat çekti.

İSO HAYVANCILIK SEKTÖRÜNE BAKIŞ RAPORUNDAN BAZI TESPİTLER

- Canlı hayvan ve et ithalatı yıllık ortalama 750 milyon dolar.
- 2023'te hayvancılık destekleri için ayrılan tutar 490 milyon dolar olurken, bu rakam aynı yıl et ithalatına harcanan tutarın (1,38 milyar dolar) çok altında kaldı.
- Ülkemizin kaba yemde yeterlilik seviyesi %75'lik oranı ile hayvan varlığımızın ihtiyacını karşılamada yetersiz.
- Hâlen 1-2 milyon hektar arazide kullanılmayan, atıl, boş ve verimsiz tarım arazisi mevcut.

KÜÇÜKBAŞIN PAYI ARTMALI

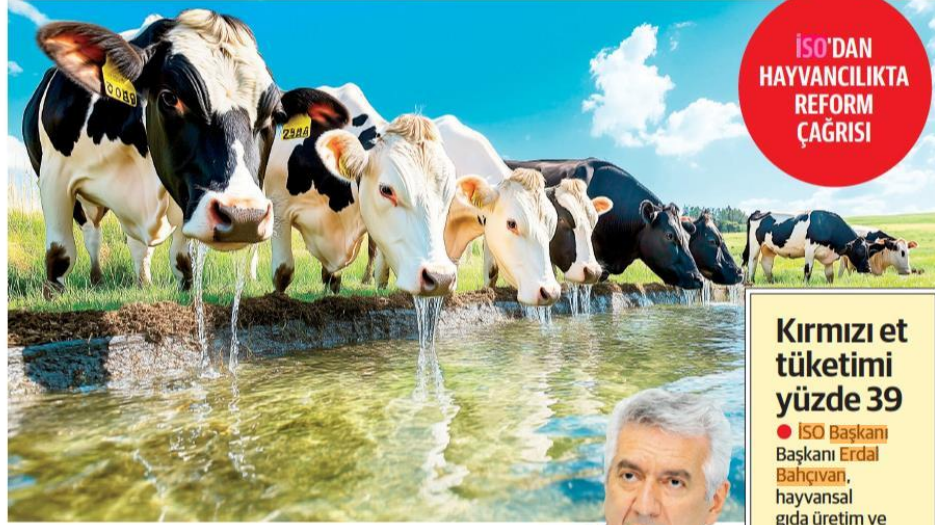
- Hayvansal gıda üretim ve tüketiminde de stratejik bir yön değişikliğine gidilmesinin gerekli olduğunu ifade eden Bahçivan "Türkiye'de kırmızı et tüketimi içerisinde büyükbaş hayvan etinin payı %39 seviyelerindeyken, bu oran, gelişmiş ülkelerde %25'lik seviyelerde kalıyor. Bu durum sürdürülebilirlik açısından ciddi bir uyan niteliği taşıyor. Bu noktada küçükbaş hayvancılığın payının artırılması; hem coğrafi ve iklimsel avantajlarımızın daha etkin kullanılmasını sağlar, hem de daha düşük maliyetli, çevre dostu ve sürdürülebilir bir üretim modeline geçişi mümkün kılar. Küçükbaş et tüketimini artırmak artık bir tercih değil, zorunluluktur. Öte yandan, kanatlı et grubunda hindi tüketimi ülkemizde hâlâ potansiyelin çok altında" açıklamasını yaptı.

Meralarda mülkiyet sorunları çözülmeli

İSTANBUL Sanayi Oda-sı (İSO) hayvancılık sektörüne yönelik sorunları ve çözüm önerilerini ortaya koyan “Hayvancılık Sektörüne Bakış; Hayvancılıkta Yaşanan Sorunlar ve Çözüme Dair Yeni Yaklaşımlar Raporu”nu açıkladı. Raporla ilgili konuşan **İSO Başkanı Erdal Bahçivan**, “Meralarımız, mülkiyet sorunları ve düşük verimlilik nedeniyle etkin şe-

kilde kullanılamamakta. Hayvanlar ile meralar arasındaki irtibat kopmuş bulunuyor. Bu nedenle meralardaki mülkiyet sorunları çözülerek etkin bir şekilde kullanılmalarının önü mutlaka açılmalıdır. Doğu Anadolu’da hayvan varlığı azalıyor, aile işletmeleri kapanıyor. Organize Aile İşletmeciliği Hayvancılık Modeli hayata geçirilmelidir” dedi.

Kırmızı et tüketimi yüzde 39

● **ISO Başkanı**
Başkanı **Erdal Bahçıvan**, hayvansal gıda üretim ve tüketiminde stratejik bir yön değişikliğine gidilmesinin gerekli olduğunu altını çizerek, Türkiye'de yüzde 39 olan kırmızı et tüketiminin içerisinde büyükbaş hayvan etinin payının gelişmiş ülkelerde yüzde 25 seviyesinde bulunduğunu söyledi. **ISO**'nun raporuna göre, küçükbaş hayvancılık; daha düşük maliyetli, çevreci ve sürdürülebilir üretim modeli olarak öne çıkıyor.

MERADA MÜLKİYET SORUNUNA ÇÖZÜM ŞART

İstanbul Sanayi Odası'nın 'Hayvancılık Sektörüne Bakış' raporu tanıtıldı. **ISO Başkanı Erdal Bahçıvan**, "Meralarımız, mülkiyet sorunları ve düşük verimlilik nedeniyle etkin şekilde kullanılamamakta. Meralardaki mülkiyet sorunları çözülmeli" dedi.

İstanbul Sanayi Odası (ISO) tarafından hazırlanan ve hayvancılık sektörüne yönelik sorunlar ile çözüm önerilerini

ortaya koyan 'Hayvancılık Sektörüne Bakış; Hayvancılıkta Yaşanan Sorunlar ve Çözümleri'

Dair Yeni Yaklaşımlar' başlıklı rapor, dün tanıtıldı. Türkiye için kritik öneme sahip hayvancılık konusunda alınacak stratejik kararlara katkı sunmak amacıyla hazırlanan rapor, yaklaşık 30 ilde saha analizleri, yetiştirici ve besici görüşmeleri, sektör temsilcileri ile istişareler ve dünya hayvancılık sektörü dinamiklerinin

taranması sonucu oluşturuldu. Rapora göre, Türkiye'nin et sorununu çözecek kapasitesi bulunuyor.

KABA YEM ACIĞI %25

ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, Türkiye'nin, hayvancılık konusunda önemli yapısal kırılganlıklarla karşı karşıya olduğunu söyledi. Bahçıvan, kaba yem açığının yüzde 25 düzeyinde olduğunu belirterek, şunları kaydetti: "Meralarımız, mülkiyet sorunları ve düşük verimlilik nedeniyle etkin şekilde kullanılamamakta. Hayvanlar ile meralar arasındaki irtibat kopmuş bulunuyor. Bu nedenle meralardaki mülkiyet sorunları çözülerek

etkin bir şekilde kullanılmalarının önü mutlaka açılmalıdır." Özellikle Doğu Anadolu gibi yüksek çayır-meraya sahip bölgelerde hayvan varlığının azaldığını ifade eden Bahçıvan, Organize Aile İşletmeciliği Hayvancılık Modeli'nin hayata geçirilmesi gerektiğini sözlerine ekledi.

10,6 MİLYAR \$ İTHALATA GİTTİ

Son 13 yılda canlı hayvan ve et ithalatı için 10,6 milyar dolar harcandığını ve sektöre sadece 8,88 milyar dolar destek verildiğini altını çizen Bahçıvan, "Bu tablo, üretim yerine ithalata dayalı bir modelin sürdürülebilir olmadığını açıkça

ortaya koyuyor" dedi.

"Küçükbaş et tüketimini artırmak artık tercih değil zorunluluktur" diyen Bahçıvan, şöyle devam etti: "Hayvancılığın geleceği, küçük ölçekli ama örgütlü, yerel ama verimli, geleneksel ama teknolojik altyapıya entegre bir modelle mümkün olabilir. Sürdürülebilir, veri odaklı, iklim dostu ve ölçek ekonomisine dayalı bir üretim yapısı kurmak zorundayız. Sürdürülebilir bir hayvancılık politikası için de öncelikle; Türkiye'nin artık tarımla ilgili, hayvan varlığından ekilen araziye ve çıkan ürüne kadar tüm noktalarında çok daha güven veren bir veri setine ihtiyacı vardır." ► İSTANBUL

MEHMET ALI PARTO

HAYVANLAR İLE MERALAR ARASINDAKİ İRTİBAT KOPTU

İSO Başkanı Erdal Bahçivan, "Meralarımız, mülkiyet sorunları ve düşük verimlilik nedeniyle etkin şekilde kullanılamamakta. Hayvanlar ile meralar arasındaki irtibat kopmuş bulunuyor" dedi. Bahçivan, meralardaki mülkiyet sorunlarının çözülmesi gerektiğini de söyledi

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından hazırlanan ve hayvancılık sektörüne yönelik sorunlar ile çözüm önerilerini ortaya koyan "Hayvancılık Sektörüne Bakış; Hayvancılıkta Yaşanan Sorunlar ve Çözüme Dair Yeni Yaklaşımlar" başlıklı rapor tanıtıldı.

Türkiye için kritik öneme sahip hayvancılık konusunda alınacak stratejik kararlara katkı sunmak amacıyla hazırlanan rapor, yaklaşık 30 ilde saha analizleri, yetiştirici ve besici görüşmeleri, sektör temsilcileri ile istişareler ve dünya hayvancılık sektörü dinamiklerinin taranması sonucu oluşturuldu.

REFAH İÇİN ÖNEMLİ

Bahçivan, tarım, hayvancılık ve **sa-nay** arasında daha fazla entegrasyon sağlamanın Türk milletinin refahını artırmak açısından önemli olduğunu kaydederek, "Raporumuz; sadece bir durum tespiti değil aynı zamanda ortak akıl, karşılıklı güven ve somut aksiyon planlarıyla yeni bir başlangıç. Tarım ve hayvancılık politikalarımızda daha rasyonel, daha çevreci ve daha sürdürülebilir bir yapıya geçmemiz yalnızca ekonomik bir zorunluluk değil; aynı zamanda gelecek nesiller için gıda güvenliğini teminat altına almanın da en güçlü yolu." diye konuştu.

VERİ SETİNE İHTİYAÇ VAR

Erdal Bahçivan, rapora göre artık çok açık bir gerçeğe karşı karşıya olduklarını belirterek şu değerlendirmelerde bulundu:

"Hayvancılığın geleceği, küçük ölçekli ama örgütlü, yerel ama verimli, geleneksel ama teknolojik altyapıya

entegre bir modelle mümkün olabilir. Sürdürülebilir, veri odaklı, iklim dostu ve ölçek ekonomisine dayalı bir üretim yapısı kumak zorundayız. Sürdürülebilir bir hayvancılık politikası için de öncelikle; Türkiye'nin artık tanımla ilgili, hayvan varlığından ekilen araziye ve çıkan ürüne kadar tüm noktalarda çok daha güven veren bir veri setine ihtiyacı vardır. Veri setinin eksikliği; ne yazık ki sorunlara teşhis koymayı ve sağlıklı çözüm bulmayı ve dahası gelecek planı oluşturmayı da zorlaştırıyor."

İTHALATA DAYALI MODEL SÜRDÜRÜLEBİLİR DEĞİL

Bahçivan, coğrafi konumu, biyolojik çeşitliliği ve üretim kültürüyle tarım ve gıda alanında büyük potansiyele sahip Türkiye'nin, hayvancılık ayağında önemli yapısal kırılganlıklarla karşı karşıya olduğunu söyledi.

Son 13 yılda canlı hayvan ve et ithalatı için 10,6 milyar dolar döviz harcadığını dile getiren Bahçivan, aynı dönemde sektöre verilen des-

koyduğunu anlattı.

Bahçivan, kaba yem açığının yüzde 25 düzeyinde olduğunu belirterek sözlerine şöyle devam etti:

"Meralarımız, mülkiyet sorunları ve düşük verimlilik nedeniyle etkin şekilde kullanılamamakta. Hayvanlar ile meralar arasındaki irtibat kopmuş bulunuyor. Bu nedenle meralardaki mülkiyet sorunları çözülerek etkin bir şekilde kullanılmalarının önü mutlaka açılmalıdır. Bu topraklar, kendi yemini üretilen kendi hayvan varlığını besleyebilecek kapasiteye sahip. Ne yazık ki özellikle Doğu Anadolu gibi yüksek çayır-meraya sahip bölgelerde hayvan varlığı azalmakta, aile işletmeleri kapanmakta, kırsal yapılar çözülmektedir."

TÜRKİYE'NİN ET SORUNUNU ÇÖZEK KAPASİTESİ BULUNUYOR

Toplantıda raporun çıktılarına ilişkin bilgiler de paylaşıldı. Buna göre, Türkiye'nin et sorununu ve canlı hayvan ithalatı bağımlılığını yeni bir üretim modeli ve kırsal hayvancılık hikayesiyle çözmeye çalışıyor. Ülkenin buna imkan verecek arazi varlığı, üretim kapasitesi, kamusal yaklaşımı ve tarımsal dinamikleri bulunuyor. Türkiye'de hayvancılık sektörünü analiz etmek için baş vurulan veri ve istatistiklerde tutarlılık sorunu yaşıyor. Büyükbaş hayvancılıkta canlı hayvan varlığı nüfus ve tüketim ile paralel artmıyor. Daralan talebe rağmen kırmızı et üretimi talebi karşılamıyor. Et tüketimi içinde büyük-

baş hayvan etinin payı yüzde 39 ile yüksek seyrederken, küçükbaş hayvan eti yüzde 16'larda kalmış durumda. Son 10 yılda (2014-2023) hayvancılığa 8,88 milyar dolar destek aktarıldı, aynı dönemde büyükbaş ve küçükbaş canlı hayvan ile kırmızı et ithalatı için 7,41 milyar dolar harcandı. Meralar hem verimsizlik hem de mülkiyet sorunları sebebiyle etkin şekilde kullanılamazken, kaba yemde yeterlilik seviyesi yüzde 75'lik oranla hayvan varlığının ihtiyacını karşılamada yetersiz kalıyor. Çayır ve mera alanlarının yüzde 42,13'ünü barındıran Doğu Anadolu'da hayvan sayıları artmıyor.

KÜÇÜKBAŞ ET TÜKETİMİNİ ARTIRMAK ZORUNLULUKTUR

Erdal Bahçivan, hayvansal gıda üretim ve tüketiminde stratejik bir yön değişikliğine gidilmesinin gerekli olduğunu altını çizerek, Türkiye'de yüzde 39 olan kırmızı et tüketiminin içerisinde büyükbaş hayvan etinin payının gelişmiş ülkelerde yüzde 25 seviyesinde bulunduğunu söyledi. Bu durumun sürdürülebilirlik açısından ciddi bir uyarı niteliği taşıdığını dile getiren Bahçivan, sözlerini şöyle tamamladı: "Bu noktada küçükbaş hayvancılığın payının artırılması; hem coğrafi ve iklimsel avantajlarımızın

daha etkin kullanılmasını sağlar hem de daha düşük maliyetli, çevre dostu ve sürdürülebilir bir üretim modeline geçişi mümkün kılar. Küçükbaş et tüketimini artırmak artık bir tercih değil, zorunluluktur. Öte yandan, kanatlı et grubunda hindi tüketimi ülkemizde hala potansiyelin çok altında. Hindinin hem besleyici değerleri hem de üretim verimliliği düşünüldüğünde, bu alanda farkındalık çalışmaları yapılması, kamu destekleriyle tüketim kompozisyonundaki payının artırılması gerektiğine inanıyoruz."

Hayvancılığın geleceği, küçük ölçekli işletmelerde

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) tarafından hazırlanan ve hayvancılık sektörüne yönelik sorunlar ile çözüm önerilerini ortaya koyan "Hayvancılık Sektörüne Bakış; Hayvancılıkta Yaşanan Sorunlar ve Çözüme Dair Yeni Yaklaşımlar" başlıklı rapor tanıtıldı.

Türkiye için kritik öneme sahip hayvancılık konusunda alınacak stratejik kararlara katkı sunmak amacıyla hazırlanan rapor, yaklaşık 30 ilde saha analizleri, yetiştirici ve besicilerle görüşmeleri, sektör temsilcileri ile istişareler ve dünya hayvancılık sektörü dinamiklerinin taranması sonucu oluşturuldu.

Raporun tanıtımı amacıyla Odakule'de

düzenlenen toplantıda konuşan **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye'nin küresel eğilimi doğru okuyarak tarım ve hayvancılığı savunma **sanayisi** gibi kritik bir öncelik olarak görmesinin elzem olduğunu vurguladı. **Erdal Bahçivan**, rapora göre artık çok açık bir gerçekle karşı karşıya olduklarını belirterek şu değerlendirmelerde bulundu: "Hayvancılığın geleceği, küçük ölçekli ama örgütlü, yerel ama verimli, geleceksel ama teknolojik altyapıya entegre bir modelle mümkün olabilir. Sürdürülebilir, veri odaklı, iklim dostu ve ölçek ekonomisine dayalı bir üretim yapısı kurmak zorundayız.

Sürdürülebilir bir hayvancılık politikası için de öncelikle; Türkiye'nin artık tarımla ilgili, hayvan varlığından ekilen araziye ve çıkan ürüne kadar tüm noktalarında çok daha güven veren bir veri setine ihtiyacı vardır. Veri setinin eksikliği; ne yazık ki sorunlara teşhis koymayı ve sağlıklı çözüm bulmayı ve dahası gelecek planı oluşturmayı da zorlaştırıyor." **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı Bahçivan, coğrafi konumu, biyolojik çeşitliliği ve üretim kültürüyle tarım ve gıda alanında büyük potansiyele sahip Türkiye'nin, hayvancılık ayağında önemli yapısal kırılganlıklarla karşı karşıya olduğunu söyledi. **(AA)**

ISO RAPORU

"Ette ithalata dayalı model sürdürülemez"

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) hazırladığı raporda, Türkiye'nin hayvancılıkta üretim yerine ithalata dayalı bir modele yöneldiğine ve bu yaklaşımın uzun vadede sürdürülebilir olmadığına dikkat çekildi. **İSO Başkanı Erdal Bahçıvan**, "Bu tablo, üreticinin değil ithalatın teşvik edildiğini gösteriyor. Gıda güvenliği için hayvansal üretim stratejik bir öncelik haline gelmeli" değerlendirmesini yaptı. **YENER KARADENİZ/03**

İthalata dayalı hayvancılık sürdürülemez

ISO'nun hayvancılık raporuna göre Türkiye, 13 yılda canlı hayvan ve et ithalatına 10,6 milyar dolar harcadı. Aynı dönemde sektörün aldığı destek ise 8,88 milyar dolarda kaldı. ISO Başkanı Bahçivan "Bu tablo, üretim yerine ithalata dayalı bir modelin sürdürülebilir olmadığını açıkça ortaya koymaktadır" dedi.

YENER KARADENİZ/İSTANBUL

İstanbul Sanayi Odası'nın hazırladığı "Hayvancılık Sektörüne Bakış: Hayvancılıkta Yaşanan Sorunlar ve Çözüme Dair Yeni Yaklaşımlar" raporunun sonuçları düzenlenen toplantı ile açıklandı. Etkinliğin açılışında konuşan **ISO Başkanı Erdal Bahçivan**, tarım ve hayvancılığın, yalnızca ekonomik bir faaliyet alanı değil; aynı zamanda sosyoekonomik istikrarın, bölgesel kalkınmanın ve ulusal güvenliğin en temel stratejik alanlarından biri haline geldiğini söyledi. Bahçivan, "Gıda güvenliği, sadece tarımsal üretimle değil; aynı zamanda dağıtım sistemleri, ekonomik erişim, toplumsal eşitsizliklerin gi-

derilmesi ve sağlıklı beslenme koşullarının sağlanmasıyla doğrudan ilişkilidir. Bu bağlamda, özellikle çocuklarımızın ve gençlerimizin sağlıklı gelişimi için hayvansal protein kaynaklarının erişilebilirliği, üzerinde hassasiyetle durmamız gereken bir alandır" dedi.

Tarım ve gıdada milliyetçilik arttı

Bugün artık kaynaklarını koruyamayan, dışa bağımlı yapıdan çıkamayan ülkelerin geleceğinin tehdit altında olduğunu anlatan Bahçivan, "Dünya ülkeleri, tarım ve gıda alanında açıkça "milliyetçi" reflekslerle hareket etmekte; gıda egemenliğini, tıpkı enerji bağımsızlığı gibi bir güvenlik meselesi olarak ele almaktadır. Türkiye

olarak bizim de bu küresel eğilimi doğru okumamız ve tarım ile hayvancılığı savunma **sanayimiz** gibi kritik bir öncelik olarak görmemiz elzemdir" dedi. Türkiye'nin tarım ve hayvancılık alanında büyük bir avantaja sahip olduğunu ancak bu avantajın stratejik bir akılla değerlendirilebilmesi ve sürdürülebilir üretim politikalarıyla taçlandırılması gerektiğine dikkat çeken Bahçivan, "Son 13 yılda canlı hayvan ve et ithalatı için 10,6 milyar dolar döviz harcanmışken, aynı dönemde sektörümüze verilen desteklerin karşılığı sadece 8,88 milyar dolar oldu. Bu tablo, üretim yerine ithalata dayalı bir modelin sürdürülebilir olmadığını açıkça ortaya koymaktadır" diye konuştu.

Yem açığı yüzde 25'e ulaştı

Bir diğer sorunun ise yem konusunda yaşandığını vurgulayan Bahçivan, şöyle devam etti: "Kaba yem açığımız yüzde 25 düzeyinde. Meralarımız, mülkiyet sorunları ve düşük verimlilik nedeniyle etkin şekilde kullanılamamakta. Oysa bu topraklar, kendi yemini üretilip kendi hayvan varlığını besleyebilecek kapasiteye sahip. Ne

yazık ki özellikle Doğu Anadolu gibi yüksek çayır-meraya sahip bölgelerde hayvan varlığı azalmakta, aile işletmeleri kapanmakta, kırsal yapılar çözülmektedir. Bugün artık çok açık bir gerçekle karşı karşıyayız: Hayvancılığın geleceği, küçük ölçekli ama örgütlü, yerel ama verimli, geleneksel ama teknolojik altyapıya entegre bir modelle mümkün olabilir."

Küçükbaş artırmak zorunluluk

Türkiye'de kırmızı et tüketimi içerisinde büyükbaş hayvan etinin payının yüzde 39 seviyelerindeyken, bu oranın gelişmiş ülkelerde yüzde 25'lik seviyelerde kaldığını anlatan Bahçivan, "Bu durum ciddi bir uyarı niteliği taşıyor. Küçükbaş et tüketimini artırmak artık bir tercih değil, zorunluluktur. Kanatlı et grubunda hindi tüketimi ülkemizde hâlâ potansiyelin çok altında."

RAPORDA ÖNE ÇIKAN BAŞLIKLAR

- Son 3-4 yılda ana hayvan kesimindeki artış, ciddi risk oluşturuyor. 2021-2023 arasında yıllık kesim sayısı 300 binin üzerine çıktı.
- Türkiye, dünya canlı sığır ithalatının her yıl yaklaşık yüzde 10'unu tek başına gerçekleştiriyor. Son 10 yılda ithalat için harcanan döviz 7,41 milyar dolara ulaşırken, bu rakam hayvancılığa verilen desteklere yakın seviyede.
- Türkiye'de hayvancılık sektörü; yem, hayvan ve iş gücünde ithalata bağımlı hale gelmiş durumda. Yem hammaddelerinde yüzde 50'ye varan ithalat oranı, sektörü dövizle bağımlı kılmış bir yapıya sürüklüyor.
- Şarküteri ürünlerinde büyükbaş tüketimini artırma hedefiyle örtüşmüyor. Küçükbaş etinin şarküteride daha fazla kullanılması, ithalat baskısını azaltabilir ve taze et arzını artırabilir.

Meralarda mülkiyet sorunu çözülmeli

İSO Başkanı Erdal Bahçivan, 13 yılda canlı hayvan ve et ithalatı için 10,6 milyar dolar harcanırken, verilen desteklerin karşılığının 8,88 milyar dolar olduğunu söyledi. Bahçivan, "Meralarımızda mülkiyet sorunları çözülerek etkin şekilde kullanımın önü açılmalı" dedi.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından hazırlanan ve hayvancılık sektörüne yönelik sorunlar ile çözüm önerilerini ortaya koyan "Hayvancılık Sektörüne Bakış; Hayvancılıkta Yaşanan Sorunlar ve Çözüme Dair Yeni Yaklaşımlar" başlıklı rapor tanıtıldı. İSO Başkanı Erdal Bahçivan, hayvancılığın geleceğinin, küçük ölçekli ama örgütlü, yerel ama verimli, geleneksel ama teknolojik altyapıya entegre bir modelle mümkün olabileceğini söyledi. Bahçivan, son 13 yılda canlı hayvan ve et ithalatı için 10,6 milyar dolar döviz harcadığını, aynı dönemde sektöre verilen desteklerin karşılığının 8,88 milyar dolar

olduğunu, bu tablonun, üretim yerine ithalata dayalı bir modelin sürdürülebilir olmadığını ortaya koyduğunu anlattı. Kabayem açığının yüzde 25 olduğunu kaydeden Bahçivan, "Meralarımız, mülkiyet sorunları ve düşük verimlilik nedeniyle etkin şekilde

kullanılamamakta. Hayvanlar ile meralar arasındaki irtibat kopmuş bulunuyor. Bu nedenle meralardaki mülkiyet sorunları çözülerek etkin bir şekilde kullanılmalarının önü mutlaka açılmalıdır" diye konuştu.

Aile işletmeleri çoğaltılmalı

İSO tarafından hazırlanan raporda çözüm önerileri de yer aldı. İşte öneriler;

●Organize Aile İşletmeciliği Hayvancılık Modeli hayata geçirilmeli. Dev işletmeler yerine aile işletmelerinin çoğaltılmasından geçmektedir.

●Tüketimindeki sığır etinin payı yüksek. Bunu neriye küçükbaş hayvanların payı artırılmalı.

13 yılda ithalata 10.6 milyar dolar, desteğe 8.88 milyar dolar harcandı

İthalat sürdürülemez

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçıvan**, hayvancılığın artık savunma **sanayisi** kadar stratejik bir alan haline geldiğini söyleyerek "Sürdürülebilir gelecek ve devletlerin stratejik bağımsızlığı açısından tarım ve hayvancılığı çok boyutlu bir politika alanı olarak görmek zorundayız" dedi.

İSO, Türkiye hayvancılık sektörünün mevcut durumunu ve çözüm önerilerini ortaya koyan kapsamlı bir rapor yayımladı. "Hayvancılık Sektörüne Bakış: Hayvancılıkta Yaşanan Sorunlar ve Çözüme Dair Yeni Yaklaşımlar" başlıklı rapor, yaklaşık 30 ilde yapılan saha çalışmaları, yetiştirici ve besici görüşmeleri ile dünya örneklerinin analizinden oluştu.

Yeni model önerisi

Bahçıvan, **Türkiye**'nin hayvancılık politikalarında rasyonel ve çevreci bir dönüşüme ihtiyacı olduğunu vurgulayarak "Hayvan varlığından ekilen alana kadar güvenilir ve güncel veri setlerine sahip olmadan sağlıklı planlama yapılamaz. Mevcut sistem hem üretici hem de tüketici için riskler barındırmaktadır" dedi.

Rapora göre hayvanlar ile meralar arasındaki irtibat kopmuş durumda.

Hayvancılığın temel girdilerinden biri olan meraların etkin kullanılmadığını da ekleyen Bahçıvan, "Hayvanlar ile meralar arasındaki irtibat kopmuş durumda" dedi. Son 13 yılda canlı hayvan ve et ithalatına 10.6 milyar dolar harcadığını, buna karşılık sektör desteklerinin 8.88 milyar dolarda kaldığını belirten Bahçıvan, ithalata dayalı yapının sürdürülemezliğine dikkat çekti. **İSO** raporunda önerilen yeni model ise küçük ölçekli ama örgütlü, yerel ama verimli, geleneksel ama teknolojik altyapıya entegre bir yapıyı öngörüyor. Bahçıvan'a göre bu model, kırsal nüfusu korumak ve gençleri sektöre çekmek açısından da kritik önemde.

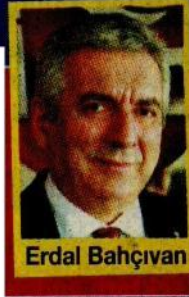
TARIMDA ÜRETİCİ fiyatları durmuyor

TÜİK, mayıs ayına ilişkin "Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi" istatistiklerini açıkladı. Buna göre, Tarım-ÜFE'de bir önceki aya göre yüzde 0.23 artış, bir önceki yılın aralık ayına göre yüzde 12.56, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 28.96, on iki aylık ortalamaya göre ise yüzde 35.21 artış hesaplandı. Sektörlerde bir önceki aya göre, ormancılıkta yüzde 7.85 artış ve balık ve balıkçılık ürünlerinde yüzde 11.95 artış kaydedildi. En yüksek artış yüzde 87.26 ile tropikal meyvelerde oldu.

13 yılda et ithalatına 10.6 milyar dolar gitti

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, son 13 yılda canlı hayvan ve et ithalatı için 10.6 milyar dolar harcadığını, sektöre verilen desteklerin karşılığının ise sadece 8.88 milyar dolar olduğunu söyledi. Bahçivan, "Bu tablo, üretim yerine ithalata dayalı bir modelin sürdürülebilir olmadığını ortaya koyuyor" dedi.

Erdal Bahçivan

'Mülkiyet sorunları çözülmeli ithalat bağımlılığı kırılmalı'

ISO'nun 'Hayvancılık Sektörüne Bakış' raporu, meralardaki mülkiyet sorunları, ithalat bağımlılığı, veri eksikliği ve sürdürülemez büyükbaş odaklı tüketim gibi yapısal sorunlara dikkat çekti. Raporda, küçükbaş ve hindi eti tüketiminin artırılması, aile işletmelerinin güçlendirilmesi ve üretime dayalı sürdürülebilir bir modelin hayata geçirilmesi çağrısı yapıldı

EKONOMİ SERVİSİ

İSTANBUL Sanayi Odası (ISO), hayvancılık sektörünün yapısal sorunlarına dikkat çekerek çözüm önerilerini içeren "Hayvancılık Sektörüne Bakış" raporunu kamuoyuyla paylaştı. Rapora göre Türkiye, tarım ve hayvancılığı savunma **sanayi** gibi stratejik bir alan olarak ele almak zorunda.

ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, raporun tanıtım toplantısında yaptığı konuşmada, Türkiye'nin son 13 yılda canlı hayvan ve et ithalatına 10,6 milyar dolar harcarken, aynı dönemde sektöre verilen desteklerin yalnızca 8,88 milyar dolarda kaldığını vurguladı. Bahçivan, "Bu tablo, üretim yerine ithalata dayalı modelin sürdürülemez olduğunu açıkça gösteriyor." dedi.

'MERALAR ETKİN KULLANILAMIYOR'

Türkiye'nin hayvan varlığını besleyecek kapasitede meralara sahip olduğunu ancak mülkiyet sorunları ve verimlilik eksikliği nedeniyle bu alanların etkin kullanılmadığını belirten Bahçivan, "Hayvanlar ile meralar arasındaki irtibat kopmuş durumda. Meralardaki mülkiyet sorunları çözülerek bu alanların etkin kullanımı sağlanmalı." ifadelerini kullandı.

Doğu Anadolu'daki hayvan varlığının azaldığını, aile işletmelerinin kapanma noktasına geldiğini belirten Bahçivan, "Organize Aile İşletmeciliği Hayvancılık Modeli"nin hayata geçirilmesini önerdi. Bu modelin, kırsalda dağılmış ancak ölçek ekonomisine uygun aile işletmelerine dayanması gerektiğini söyledi.

'KÜÇÜKBAŞ TÜKETİMİ ARTIRILMALI'

Büyükbaş hayvan etinin Türkiye'deki kırmızı et tüketiminde yüzde 39 payla yer tuttuğunu ancak bu

oranın gelişmiş ülkelerde yüzde 25'lerde olduğunu belirterek, sürdürülebilirlik için küçükbaş hayvancılığa yönelmenin zorunlu hale geldiğini vurgulayan Bahçivan şunları söyledi:

"Küçükbaş hayvancılık daha düşük maliyetli, çevre dostu ve coğrafi avantajlarımıza daha uygun. Bu alana yönelik farkındalık çalışmaları yapılmalı; hindi ve küçükbaş eti tüketimi artırılmalıdır."

Ayrıca Türkiye'de hayvancılık politikalarının şen-

killendirilmesinde veri eksikliğinin büyük sorun yarattığını belirten Bahçivan, "Tarım ve hayvancılıkta güvenilir veri setleri olmadan sağlıklı teşhis ve çözüm mümkün değil." uyarısında bulundu. Türkiye'de kanatlı et tüketiminde hindiye yeterince yer verilmediğini ifade eden Bahçivan, "Hindinin hem besin değeri hem de üretim verimliliği yüksek. Bu alanda farkındalık çalışmaları yapılarak kamu destekleriyle tüketimin artırılması gerekiyor." ifadelerini kullandı.

RAPORDA ÖNE ÇIKAN DİĞER TESPİTLER

ISO raporunda şu başlıklar da dikkat çekti:

■ Türkiye, yıllık ortalama 750 milyon dolarlık hayvan ve et ithalatı gerçekleştiriyor.

■ Kaba yem açığı yüzde 25 seviyesinde; hayvanların ihtiyacı tam karşılanmıyor.

■ Hayvancılığın destekleme bütçesinden aldığı pay yıllar içinde azaldı.

■ Et tüketiminde büyükbaş ağırlığı, sürdürülebilirlik açısından riskli.

■ Ülkede kullanılmayan 1-2 milyon hektarlık atıl tarım arazisi bulunuyor.

■ Zirai kredilerde bölgesel koşullar ve hayvan besleme kapasitesi yeterince gözlemlenmiyor.

Erdal Bahçivan